

ชัยชนะครึ่งที่ ๑
(ตอน ที่ ๒ ชนะลัจจกนิครนถ์)

บรรดาสิ่งทั้งออกขึ้น ความรู้เป็นสิ่งที่ประเสริฐ บรรดาสิ่ง
ที่ตกไป อวิชาเป็นเลิศ บรรดาสัตว์ที่เดินด้วยเท้า พระสงฆ์
เป็นผู้ประเสริฐสุด บรรดาชนผู้แกล้งการม พระพุทธเจ้าเป็นผู้
ประเสริฐสุด

ชัยชนะครั้งที่ ๖ (ตอนที่ ๒ ชนะสังฆกนิครนถ์)

๑๓๒

คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งเป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานแล้ว เป็นสิ่งที่มีค่าอนกอนันต์ ทุกถ้อยคำที่พระพุทธองค์ทรงแนะนำสั่งสอน ชี้แนะหนทางสว่าง หากได้นำไปประพฤติปฏิบัติอย่างจริงจังแล้ว จะส่งผลให้เรามีความสุขความสำเร็จได้ในปัจจุบัน เราจะดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย ทั้งยังส่งผลต่อไปอีก คือ ให้เราได้สมบรูณ์พร้อมทั้งมนุษย์สมบัติ ทิพยสมบัติ และนิพพานสมบัติ ชีวิตเราจะก้าวไปสู่ความเต็มเปี่ยมบริบูรณ์ ได้บรรลุมรรคผลนิพพานเพราะได้ฟังและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ดังนั้นการพึงธรรมและหมั่นฝึกฝนใจให้หยุดนิ่ง จึงเป็นทางมาแห่งรัตนะอันประเสริฐ คือ พระรัตนตรียนั่นเอง

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน วุฏฐิสสูตร ว่า

“วิชา อุปตตํ เสฏฐา อวิชา นิปตตํ วรา
สงฺโฆ ปวชมานานํ พุทฺโธ ปวตตํ วโร

บรรดาสິงที่งอกขึ้น วิชาเป็นสิ่งที่ประเสริฐ บรรดาสິงที่ตกไป อวิชาเป็นเลิศ บรรดาสัตว์ที่เดินด้วยเท้า พระสงฆ์เป็นผู้ประเสริฐสุด บรรดาชนผู้แถลงคารม พระพุทธเจ้าเป็นผู้ประเสริฐสุด”

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา ทรงเป็นเลิศกว่ามนุษย์และ

ชัยชนะครั้งที่ ๖ (ตอนที่ ๒ ชนะสังกนิกรณ์)

๑๓๓

เทวดา เป็นผู้มีความวิเศษ หรือเป็นนักได้อาตมา เพราะพระองค์ทรงได้อาตมา และแก้ไขปัญหของผู้แสดงตนว่าเป็นนักปราชญ์ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ เพราะทรงแทงตลอดในทุกๆ ปัญหาสามารถเปลี่ยนความคิดเห็นของชนเหล่านั้น ให้มาศรัทธาในพระพุทธศาสนา หันมาปฏิบัติตามหลักธรรม หลักอริยสัจ ๔ หรือมรรคมีองค์ ๘ ได้ และผู้คนเหล่านั้น ต่างได้บรรลุธรรมาภิสมัยมากมายนับไม่ถ้วน ดังที่พระพุทธองค์ได้อาตมาที่สังกนิกรณ์ที่หลวงพ่จะเล่าต่อจากครั้งที่แล้ว

*พระพุทธเจ้าตรัสถามนิครนถ์ว่า “ท่านยังยืนยันชั้น ๕ ว่าเป็นอัตตอยู่หรือไม่” นิครนถ์ไม่ยอมตอบเพราะเมื่อได้ฟังแนวคิดจากพระผู้มีพระภาคเจ้า เขาเริ่มเข้าใจว่า เบญจขันธ์นี้เป็นอนัตตา บังคับบัญชาไม่ได้ ความคิดของตนนั้นผิด แต่ด้วยทิฏฐิมานะ จึงนั่งนิ่งๆ ครั้นถูกพระพุทธองค์รุกรามหนักเข้า จึงกล่าวว่า “พระโคตมผู้เจริญ ขอจงทรงถามเถิด ข้าพเจ้าจักแก้ ณ บัดนี้”

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า “ดูก่อนอัคริเวสสนะ ท่านจะสำคัญความข้อนี้นั้นเป็นไฉน ท่านกล่าวว่า รูปเป็นตนของเราเป็นต้น

ชัยชนะครั้งที่ ๖ (ตอนที่ ๒ ชนะสังจกนิครนถ์)

๑๓๔

เป็นไปตามอำนาจเช่นนี้หรือ” “ข้อนี้เป็นไปไม่ได้เลย พระโคตมผู้เจริญ” “ดูก่อนอัคคิเวสสนะ ท่านจงทำไว้ในใจเถิด ครั้นทำไว้ในใจแล้วจึงกล่าวแก่ เพราะคำหลังกับคำก่อน หรือคำก่อนกับคำหลังของท่านไม่ตรงกัน ท่านกล่าวว่า เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณเป็นตนของเรา ดังนี้อำนาจของท่านเป็นไปในเวทนา สัญญา สังขาร และวิญญาณว่า เวทนา สัญญา สังขารและวิญญาณของเรา จงเป็นเช่นนั้นเถิด อย่าได้เป็นเช่นนี้เลย มิใช่หรือ”

“ข้อนั้นเป็นไปไม่ได้เลยพระโคตมผู้เจริญ”

“ดูก่อนอัคคิเวสสนะ ท่านจงทำไว้ในใจเถิด ครั้นท่านทำไว้ในใจแล้วจึงกล่าวแก่ เพราะคำหลังกับคำก่อน หรือคำก่อนกับคำหลังของท่านไม่ตรงกัน ท่านจะสำคัญความข้อนั้นเป็นไฉน รูป เวทนา สัญญา สังขารและวิญญาณเที่ยงหรือไม่เที่ยง” สัจจกนิครนถ์ทูลว่า “ไม่เที่ยงพระเจ้าข้า”

“ก็สิ่งใดไม่เที่ยง สิ่งนั้นเป็นทุกข์ หรือเป็นสุข”

“สิ่งนั้นเป็นทุกข์”

“ก็สิ่งใดไม่เที่ยงเป็นทุกข์ มีความแปรปรวนเป็นธรรมดา ควรหรือ จะตามเห็นสิ่งนั้นว่า นั่นของเรา นั่นเป็นตนของเรา”

“ข้อนั้นไม่ควรเลยพระโคตมผู้เจริญ”

ชัยชนะครั้งที่ ๖ (ตอนที่ ๒ ชนะสังฆกนิครนต์)

๑๓๕

พระพุทธองค์ตรัสว่า “ดูก่อนอัคคิเวสสนะ ผู้ใดติดทุกข์ เข้าถึงทุกข์แล้ว กล้ากลืนทุกข์แล้ว ยังตามเห็นทุกข์ว่านั่นของเรา เราเป็นลืงนั้น นั่นเป็นตนของเรา ผู้นั้นกำหนดรู้ทุกข์ได้เอง หรือ จะทำทุกข์ให้ลืงไปได้ มีอยู่บ้างหรือ”

“จะพึงมีได้เพราะเหตุไร ข้อนี้มิได้เลย พระเจ้าข้า”

“ดูก่อนอัคคิเวสสนะ เมื่อเป็นเช่นนี้ ท่านติดทุกข์ เข้าถึงทุกข์อยู่แล้ว กล้ากลืนทุกข์แล้ว ยังตามเห็นทุกข์ว่านั่นของเรา เราเป็นนั้น นั่นเป็นตนของเรา ดังนี้ มิใช่หรือ” นิครนต์ฟังแล้วก็ ยอมรับ

พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงยกอุปมา ตรัสอธิบายให้นิครนต์ เข้าใจแจ่มแจ้งยิ่งขึ้น เปรียบเหมือนบุรุษต้องการแก่นไม้ ได้ แสวงหาแก่นไม้อยู่ ถือขวานที่คมเข้าไปสู่ป่า เขาเห็นต้นกล้วยใหญ่ ต้นหนึ่งในป่านั้น มีต้นตรงยังกำลังรूं ไม่คด เขาตัดต้นกล้วย ที่โคนต้น ดัดยอดริดใบออก เขาไม่พบแม้แต่กระพี้ แล้วจะพบ แก่นได้แต่ที่ไหน

“ดูก่อนอัคคิเวสสนะ เราชักใช้ไล่เลียงท่าน สอบสวนใน ถ้อยคำของตนเอง ก็พบกับความว่างเปล่า ท่านเคยกล่าวว่า “เราไม่เห็นสมณะหรือพราหมณ์ที่เป็นเจ้าหมู่เจ้าคณะผู้ที่ ปฏิญาณตนว่าเป็นพระอรหันต์ที่สามารถโต้ตอบกับเราได้ ดูก่อน

ชัยชนะครั้งที่ ๖ (ตอนที่ ๒ ชนะสังจกนิครนถ์)

๑๓๖

อัคคีเวสสนะ หยาดเหงื่อของท่านบางหยาด หยดจากหน้าผาก ลงยังผ้าห่มแล้วตกที่พื้น ส่วนเหงื่อในกายของเราเดี๋ยวนี้ไม่มีเลย” แล้วพระพุทธองค์ก็ทรงเปิดพระวรกาย มีพระฉวีดังทองให้สังจกนิครนถ์ได้เห็นเป็นมงคลแก่จักขุประสาท

พระพุทธเจ้าของเราทรงรูกสังจกนิครนถ์อย่างหนัก เพราะทรงทราบว่า บุคคลผู้นี้มีทิฏฐิมาก เพราะฉะนั้นเมื่อนิครนถ์เห็นพระวรกายแล้ว ก็นั่งนิ่ง เกื้อเขิน คอดก ก้มหน้าไว้ ปฏิภาณ แต่ถึงกระนั้น เมื่อหยุดชะงักไปสักครู่ เนื่องจากยังมีทิฏฐิमानะมาก จึงถามต่อไปว่า “ด้วยเหตุเท่าไร สาวกของพระโคตมจึงเชื่อว่าเป็นผู้ทำตามคำสั่งสอน ปราศจากความแคลงใจ อันเป็นเหตุให้กล่าวว่า ข้อนี้เป็นอย่างไร เป็นผู้ถึงความแก่แล้วก็ไม่ต้องเชื่อผู้อื่น อยู่ในคำสอนของศาสดาตน”

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า “ดูก่อนอัคคีเวสสนะ สาวกของเราในธรรมวินัยนี้ ย่อมเห็นเบญจขันธ์ด้วยปัญญาอันชอบ ตามความเป็นจริงอย่างนี้ว่า รูป เวทนา สัญญา สังขารและวิญญาณอันใดอันหนึ่ง ทั้งที่ล่วงไปแล้ว ทั้งที่ยังมาไม่ถึง ทั้งที่เกิดขึ้นเฉพาะในบัดนี้ ที่เป็นภายในก็ดี ที่เป็นภายนอกก็ดี หยาบก็ดี ละเอียดก็ดี เลวก็ดี ประณีตก็ดี ในที่ไกลก็ดี ในที่ใกล้ก็ดี ทั้งหมดก็เป็นแต่รูป เวทนา สัญญา สังขารและวิญญาณ นั้นไม่ใช่ของเรา

ชัยชนะครั้งที่ ๖ (ตอนที่ ๒ ชนะสังจกนิครนถ์)

๑๓๓

เราไม่ได้เป็นนั่น นั่นไม่ใช่ตนของเรา”

นิครนถ์ได้ฟังแล้วก็เกิดศรัทธามากทีเดียว ได้ถามอีกว่า “ข้าแต่พระโคตม ด้วยเหตุไร ภิกษุชื่อว่าเป็นพระอรหันต์” พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงตอบว่า “ดูก่อนอัคริเวสสนะ ภิกษุในธรรมวินัยนี้ เห็นเบญจขันธ์ด้วยปัญญาอันชอบ ตามความเป็นจริงอย่างนี้ว่า รูป เวทนา สัญญา สังขารและวิญญาณ อันใดอันหนึ่งทั้งที่ล่วงไปแล้ว ทั้งที่ยังไม่มาถึง ทั้งที่เกิดขึ้นเฉพาะในบัดนี้ ที่เป็นภายในกิตติ ที่เป็นภายนอกกิตติ หยาบกิตติ ละเอียดกิตติ เลวกิตติ ประณีตกิตติ ในที่ ไกลกิตติ ในที่ใกล้กิตติ ก็เป็นแต่รูป เวทนา สัญญา สังขารและวิญญาณ นั่นไม่ใช่ของเร เราไม่ได้เป็นนั่น นั่นไม่ใช่ตนของเราดังนี้ จิตจึง พ้นแล้วเพราะไม่ถือมั่น อัคริเวสสนะ ด้วยเหตุเท่านั้นแหละ ภิกษุ ชื่อว่าเป็นพระอรหันต์ มีอาสวะสิ้นแล้ว ปลงภาระเสียแล้ว มี ประโยชน์ตนถึงแล้วโดยลำดับ มีสังโยชน์อันจะนำไปสู่ภพสิ้นแล้ว พ้นวิเศษดีแล้วเพราะความรู้ยิ่ง”

นิครนถ์กราบทูลว่า “ข้าแต่พระโคตม ข้าพเจ้าเป็นคน คอยกำจัดคุณผู้อื่น เป็นคนคะนองวาจาได้สำคัญถ้อยคำของ พระโคตมว่า ตนอาจรุกรานได้ด้วยถ้อยคำของตน บุรุษมาปะทะ ช้างชับมันเข้ากิตติ เจอกองไฟอันกำลังลุกโพล่งกิตติ กระทบงูที่มี พิษร้ายกิตติ ยังพอเอาตัวรอดได้บ้าง แต่มาเจอพระโคตมเข้าแล้ว

ชัยชนะครั้งที่ ๖ (ตอนที่ ๒ ชนะลัจจกนิครนถ์)

๑๓๘

ข้าพเจ้าไม่มีทางเอาตัวรอดได้เลย ข้าแต่พระโคดม ข้าพเจ้า
เลื่อมใสขอพระโคดมพร้อมด้วยภิกษุสงฆ์ จงรับนิมนต์เพื่อฉันใน
วันรุ่งขึ้นด้วยเถิด

จะเห็นว่า ในที่สุดลัจจกนิครนถ์ก็ต้องยอมแพ้ในพระ-
ปัญญาธิคุณอันไม่มีประมาณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา
เพราะเมื่อเปรียบเทียบระหว่างปัญญาของนิครนถ์กับลัทธิพญุต-
ญาณแล้ว ก็เป็นเสมือนแสงหิ่งห้อยในยามราตรีที่ไม่อาจเทียบ
กับแสงตะวันได้ ท่านถึงกล่าวเอาไว้ว่า พุทฺโธ ปวตตํ วโร
บรรดาชนผู้แถลงกรรม พระพุทธเจ้าเป็นผู้ประเสริฐสุด เพราะ
ฉะนั้นจึงสมควรอย่างยิ่งที่นักปราชญ์บัณฑิตทั้งหลายต้องศึกษา
พุทธวจนะเอาไว้ จะได้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและ
ต่อโลกอย่างแท้จริง เพราะพระพุทธองค์ทรงมีพุทธิปัญญารู้แจ้ง
โลกทั้งหมด ทรงมีความบริสุทธิ์ที่สุดและมีมหากรุณามากที่สุด
เราจึงควรเคารพกราบไหว้บูชา เทิดทูนไว้เหนือเศียรเกล้า ให้เป็น
ที่พึ่งที่ระลึกของเราตลอดไป

